

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul central (jud.: V. Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

24 ianuarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Aliona Miron
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului depus de Primăria s. Lozova,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Gori Maria împotriva Primăriei s. Lozova, r. Strășeni, Grădiniței de copii „Speranța”, com. Lozova, r. Strășeni, Lozovanu Liuba cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu, precum și a cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 26 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Primăria s. Lozova și menținută hotărârea din 30 noiembrie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul central,

c o n s t a ț ă :

La 25 ianuarie 2021, Gori Maria a înaintat acțiune în instanța de contencios administrativ împotriva Primăriei s. Lozova, r. Strășeni cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu, precum și a cheltuielilor de judecată.

La 02 februarie 2021, Gori Maria a depus acțiune împotriva Primăriei s. Lozova, r. Strășeni, Grădiniței de copii „Speranța”, s. Lozova, r. Strășeni, Lozovanu Liuba cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și anume anularea ordinului nr. 18 din 21 ianuarie 2021 cu privire la eliberarea din funcție de metodist 0,25 unitate pentru lipsa nemotivată la lucru, dispoziției nr. 07 din 21 ianuarie 2021 „cu privire la primirea-predarea actelor administrative”, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu și restituirea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 31 martie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul central, cauzele au fost conexe într-o procedură.

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul central, acțiunile înaintate de către Gori Maria au fost admise.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 21 decembrie 2021, Primăria s. Lozova a contestat cu apel hotărârea din 30 noiembrie 2021 a Judecătoriei Strășeni,

sediul central, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 26 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Primăria s. Lozova și menținută hotărârea din 30 noiembrie 2021 a Judecătorei Strășeni, sediul central.

La 10 martie 2022 (prin oficiul poștal), Primăria s. Lozova a depus recurs împotriva deciziei din 26 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

La 19 iunie 2023 (prin oficiul poștal), Gori Maria, reprezentată de avocatul Țigănașu Elena, a depus o referință la recursul declarat de către Primăria s. Lozova, solicitând declararea acestuia ca fiind inadmisibil.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia ”Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai

mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art. 195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de 3 procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termen, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96-114.

Conform art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Potrivit art. 97 alin. (3) din Codul administrativ, autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu

scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Din prevederile art.110¹ alin.(1) și (5) din Codul administrativ rezultă că, notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice. Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poștă electronica este echivalentă cu notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală. Confirmarea recepției notificării, emisă în mod automatizat de sistemul informațional sau de alt mijloc electronic de comunicație dedicat, probează notificarea.

Potrivit art. 114 din Codul administrativ, dacă o notificare a înscrisului, care îndeplinește condițiile de formă, nu poate fi probată sau dacă înscrisul a ajuns cu încălcarea prevederilor obligatorii de notificare, atunci acesta se consideră notificat din momentul în care într-adevăr a ajuns la persoana care urma să fie notificată.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 26 octombrie 2022, în ședință publică.

La 01 noiembrie 2022, la adresa electronică a Primăriei s. Lozova: secretariatlozova@gmail.com, a fost notificată copia dispozitivului deciziei instanței de apel, fapt ce se confirmă prin scrisoarea anexată la actele cauzei (f.d. 229, vol. II).

La 09 februarie 2023, Curtea de Apel Chișinău a notificat recurenteii, la aceeași adresă electronică, copia deciziei motivate din 26 octombrie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f.d. 231, vol. II).

Cele menționate supra, atestă faptul că termenul de 30 de zile prevăzut la art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), pentru depunerea recursului, a început să curgă din data de 02 noiembrie 2022, ziua imediat următoare de la data notificării Primăriei s. Lozova a dispozitivului deciziei instanței de apel, și a expirat la 01 decembrie 2022 (joi), inclusiv.

În pofida celor enunțate, Primăria s. Lozova nu s-a conformat prevederilor legale și a depus, prin intermediul oficiului poștal, la 10 martie 2023, *recursul motivat*.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază critic argumentul recurenteii în susținerea faptului acționării în interiorul termenului de atac, și anume că a recepționat, în aceeași zi, la 09 februarie 2023, atât dispozitivul deciziei cât și decizia motivată, or acest argument este pur declarativ, lipsit de suport probatoriu și este în contradicție cu circumstanțele de fapt, stabilite mai sus.

Recurenta Primăria s. Lozova, fiind cea interesată de soluționarea cauzei în ordine de recurs, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz, prin depunerea recursului în conformitate cu art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului).

Astfel, dat fiind faptul că omiterea termenului de depunere a recursului nu a fost motivată de către recurent, fiind aplicabilă, la caz, sancțiunea procedurală, prevăzută

de art. 243 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, de declarare a recursului inadmisibil.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art. 245 din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Din cele constatate rezultă că, nerespectarea termenului de depunere a cererii de recurs se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv a Primăriei s. Lozova care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale, inclusiv să-și verifice poșta electronică la intervale rezonabile de timp pentru a nu omite termenul legal de atac. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În atare circumstanțe, soluția de declarare a recursului depus de Primăria s. Lozova drept inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

În conformitate cu art. 65, 230, 245, 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Primăria s. Lozova, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte,
judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă